

Referat fra koordineringsgruppemøte 14

Helsedirektoratets lokaler, Vitaminveien 4, Storo.
Alle eksterne deltok digitalt.

14.10.2020, kl. 10.00-15.00

Til stede:Koordineringsgruppens medlemmer

Linda Granlund, Helsedirektoratet (møteleder)
Henriette Øien, Helsedirektoratet
Anne Kathrine Owren Aarum, Helsedirektoratet
Ole Berg, Helsedirektoratet (referent)
Ingvill Størksen, Virke
Inge Erlend Nesset, NorgesGruppen
Dorthe Brudvik, COOP
Per Løberg Eriksen, COOP
Gry Sørensen, NFGF
Kirsti Wettre Brønner, TINE SA
Anders Högberg, Orkla ASA
Kristin Saarem, Nortura
Emilie Våge, Rema 1000
Petter Haas Brubakk, NHO Mat og Drikke
Gunn Knutsen, Sjømat Norge

Observatører/eksterne foredragsholdere

Anna Maria Karlsen, NHO Mat og Drikke
Trude Nordli, Sjømat Norge
Anne Hatløy, Fafo
Anne Inga Hilsen, Fafo
Marianne Hope Abel, Folkehelseinstituttet
Emil Vågnes, SSB
Johannes Hansen, SSB
Silje Thoresen Tandberg, Opplysningskontoret for frukt og grønt
Ida Berg Hauge, Opplysningskontoret for Meieriprodukter (Melk.no)
Ingvild Byskov, Miljødirektoratet
Ingrid Kongsvoll, Miljødirektoratet
Arnhild Haga Rimestad, Helse- og omsorgsdepartementet
Anne Høyer, Helsedirektoratet

Sak 21/20 Helsedirektoratets arbeid

- a) Møteleder ønsket velkommen og leste opp den konkurranserettslige erkæringen som gjelder for møter i regi av intensjonsavtalen. Det kom to saker til eventuelt.

Kommunikasjon: Fra medio mars til august har all kommunikasjon hatt fokus på informasjon og anbefalinger om covid-19. Som konsekvens av dette ble #MerAv-kampanjen 2020 utsatt, men kampanjen ble gjennomført i september. I tillegg ble det gjennomført og gjennomføres en egen #MerAv-satsing mot både tilbydere og kunder i KBS/servicemarkedet med fokus på "mat på farten" i september/oktober.

Intensjonsavtalens utmerkelser: Helsedirektoratet har ferdigstilt nettsidene for [intensjonsavtalens utmerkelser](#) hvor Bent Høie i næringslivsgruppemøtet 28. mai åpnet for at aktørene kan sende inn sine nominasjoner. Frist for innsending av nominasjoner er 15. november. Helsedirektoratet har jobbet tett med Helse- og omsorgsdepartementet (HOD) og Det Norske Måltid om finalearrangementet den 5. februar 2021. Det planlegges for et fagseminar på dagtid i samarbeid med Landbruks- og matdepartementet og Det Norske Måltid, hvor bl.a. finalistene kan presentere sine case.

Det planlegges for at strategien Matnasjonen Norge presenteres på fagseminaret, og at helseminister Bent Høie vil innlede den delen av fagseminaret som omhandler intensjonsavtalen. Helseministeren vil også dele ut utmerkelsene under finalemiddagen på kvelden den 5. februar. Covid-19-situasjonen har gjort planleggingen krevende. I lys av covid-19 vil det kun være plass til 200 deltakere på fagseminaret. Det vil bli sendt ut personlig invitasjon fra HOD hvor både koordineringsgruppen og næringslivsgruppen vil bli invitert. Fagseminaret vil også bli streamet og tilgjengelig for alle interesserte. Det kom et ønske om at Helsedirektoratet minner aktørene om konkurransen. Sekretariatet sender påminnelse til alle aktører i etter møtet.

Øvrig arbeid og informasjon: Helsedirektoratet har fulgt opp FoU-avtalen med SSB om utvikling av ny kostholdsstatistikk, og har bistått Fafo i arbeidet med midtveisevalueringen av intensjonsavtalen. Helsedirektoratet har hatt innledende møter med HOD om prosess for videreføring av intensjonsavtalen og har bidratt i workshop om mettet fett.

Helsedirektoratet har endret sine praktiske råd for hvordan oppnå anbefalt inntak av D-vitamin for spedbarn og informerte om et webinar for helsepersonell og andre interesserte fredag 23. oktober kl. 13-14. Invitasjonen sendes til alle aktører i intensjonsavtalen i etterkant av møtet.

- b) Helsedirektoratet viste nye tall for omsetning av nøkkelhullsprodukter i 2019 fra Nielsen. Det var en ytterligere 7 % reduksjon i antall produkter som er merket med nøkkelhullet i 2019 sammenlignet med 2018. Dette betyr at antall produkter merket med nøkkelhullet i dagligvarehandelen har sunket årlig fra 2016-2019, fra 2229 produkter i 2016 til 1681 produkter i 2019.

Helsedirektoratet ser med bekymring på nedgang i nøkkelhullsmerkede kornblandinger og ferdigretter. Kornblandinger er en av kategoriene hvor forbrukerne oftest ser etter nøkkelhullsprodukter. Helsedirektoratet håper at ny forskrift med forenkling av kriteriene i kategorien ferdigretter vil bidra til å snu utviklingen.

Utvikling salg i enheter har gått noe ned i 2019 sammenlignet med 2018 (ned 1,1 %), salg i verdi har gått noe opp fra 2018 (opp 1,4 %). Det er bra at salget er nesten stabilt, men i Nasjonal handlingsplan for bedre kosthold er det et mål om å øke antall produkter merket med nøkkelhullet.

Det ble kommentert at Norgesgruppen har hatt en jevn økning i antall produkter merket med nøkkelhull de siste fem årene, også en økning i 2018-2019, og de nådde mål om andel omsetning i 2019.

Det ble bemerket at tallene fra Nielsen er litt i motstrid til omtale av Nøkkelhullsmerket i midtveisevaluering fra Fafo. I rapporteringen til Fafo er det ikke mulig å si om rapportering for nøkkelhullet er unike produkter. Det er sannsynlig at flere aktører (dagligvarekjedene) kan ha rapportert samme produkt, noe som gjør at tallene ikke er sammenlignbare med tallene fra Nielsen. Det ble kommentert at tallene fra Nielsen samsvarer med tall fra VetDuAt.no.

Møteleder anslo at dette blir et tema på møtet i næringslivsgruppen i desember. Helse- og omsorgsdepartementet jobber med saker til næringslivsgruppen. Det ble påpekt at helseministeren er opptatt av nøkkelhullsmerket.

Det ble kommentert at den samlede omsetningen av produkter merket med nøkkelhullet er et bedre mål for å forklare utviklingen enn kun antall merkede produkter.

Sak 22/20 Utvikling av ny kostholdsstatistikk

- a) SSB presenterte status i utviklingen av ny kostholdsstatistikk på oppdrag fra Helsedirektoratet. SSB og Helsedirektoratet har signert en FoU-avtale om utvikling av metodikk for ny kostholdsstatistikk. Arbeidet med kobling av data fra flere kilder ble presentert. Kjøpsdata skal kobles med data for næringsinnhold fra VetDuAt.no, [Matvaretabellen](#) og KostBeregningsSystemet til Universitetet i Oslo. Ved å kombinere treff mot VetDuAt.no og Mavaretabellen gir foreløpige resultater treff på 58 % av alle solgte varer, noe som tilsvarer treff på 68 % av andel av omsetningen. SSB jobber med alternative måter å øke treffprosenten.

Møteleder spurte om når vi kan forvente statistikk fra disse datakildene. SSB har mål om å kunne publisere kostholdsstatistikk i løpet av 2021. HOD kommenterte at dette er et høyt prioritert prosjekt.

En utfordring er å koble variabler som ikke har noen felles koblingsnøkkel, hvor et alternativ er å tolke en hel rekke variabler via maskinlæring, eksempelvis basert på tekst i varebeskrivelsen, for å finne koblingene. Generelt kan man si at emballerte produkter har større treffprosent mot VetDuAt.no. Frukt og grønt har lavere treffprosent mot VetDuAt.no, men ganske god kobling mot Matvaretabellen.

Det kom innspill om at man kjenner igjen problemstillingene fra måling av salt i Saltpartnerskapet ved å benytte data fra Tradesolution. Et relevant spørsmål er hvor god treffprosent som anses som "godt nok", det vil si hva som er grensen før man anser at dataene er gode nok til å etablere statistikk? SSB kommenterte at de jobber ut alle alternativer for å finne koblinger, så får man se hvor høy oppløsning det er mulig å få på dataene.

Oppfølging: Sak følges opp i neste møte i koordineringsgruppen.

Sak 23/20 Grensehandelsprosjektet som ledes av Folkehelseinstituttet

- a) Folkehelseinstituttet (FHI) presenterte status i prosjektet om kartlegging av grensehandel og internetthandel av sjokolade, godteri og alkoholfrie drikkevarer. Et aktuelt spørsmål er om økt salg i norsk dagligvare under koronatiden kan brukes til å estimere grensehandel.

Koronasituasjonen har medført mange samtidige endringer som:

Endret livsstil (mer hjemmeliv)

Kalorier har flyttet seg fra kantine/restaurant osv. til dagligvare

Grensehandel har, i all hovedsak, stoppet opp

Konsum kan være endret grunnet høyere pris (fra frafall av grensehandel/tax free)

I tillegg vet man at hele Norge grensehandler. Til sammen gjør alle disse endringene at FHI vurderer det til at dagens situasjon ikke gir gode estimater for omfang av grensehandel.

En pilot for den nasjonale folkehelseundersøkelsen ble presentert. Undersøkelsen omfatter blant annet både levevaner (med stor vekt på kosthold), grensehandel og internetthandel. FHI har besluttet å bruke spørreundersøke som metode, men at det spørres om volum og vekt, ikke kroner som i SSB. Piloten skal sendes til 22 000 respondenter i uke 43. Det er mål om å etablere denne undersøkelsen på regelmessig basis. Les mer på

www.fhi.no/studier/nhus.

Oppfølgingsak: Sak følges opp i neste møte.

Sak 24/20 Status per innsatsområde siden forrige møte

- a) Helsedirektoratet informerte om arbeidet i Saltpartnerskapet. Alle aktører har fått invitasjon til webinar ["Innovasjon og erfaringer med saltreduksjon i matvarer og servert mat"](#) den 26. november. Seminaret er åpent for alle, videresend gjerne invitasjonen.

Saltpartnerskapet er i dialog med Tradesolution (TS) om splitting av flere kategorier for å få bedre samsvar mellom kategorier i saltlisten og kategoriene fra TS. Tradesolution ser muligheter for splitting av flere kategorier i undergrupper, slik at flere grupper kan måles mot målene i saltlisten under forutsetning av levering av flere data fra kjedene og produsenter med egendistribusjon.

Helsedirektoratet presenterte Saltpartnerskapets resultater på saltreduksjon i matvaregrupper 2016-2018 på webinar i regi av WHO Action Network on Salt Reduction in the Population in the European Region (ESAN) 01.09.20. Helsedirektoratets inntrykk er at Norge ligger i front i saltreduksjonsarbeidet i Europa. Det er satt ambisiøse mål for saltreduksjon i Saltpartnerskapet og intensjonsavtalen, og andre andre land ser til hvordan Norge jobber med reduksjon av salt. Helsedirektoratet uttrykte anerkjennelse for at man i Norge allerede har kommet langt i saltreduksjonsarbeidet.

Planlagt kommunikasjon om salt og helse i 2020 er utsatt til 2021 pga. covid-19.

Det er satt ned en egen gruppe i styringsgruppen i Saltpartnerskapet som skal drøfte analysemetodikk og analyseusikkerhet for salt, samt problemstillingen om hvordan merke salterstatte (kaliumklorid). SSB ønsker å koble seg på arbeidet som gjøres med monitorering på salt.

- b) Helsedirektoratet informerte om arbeidet med reduksjon av sukker. Samarbeidet i innsatsområde 2 er fortsatt i bero. Det har i perioden ikke vært felles aktivitet om reduksjon av tilsatt sukker. I revidert nasjonalbudsjett ble budsjettøkningen på alkoholfrie drikkevarer fra 2018 reversert til før 2018-nivå med virkning fra 1. juli 2020. I forslag til statsbudsjettet for 2021 foreslår Regjeringen at avgiften på alkoholfrie drikkevarer differensieres etter sukkerinnhold fra 1. juli 2021.

Møteleder spurte om det nå er grunnlag for å gjenoppta samarbeidet på sukker. NHO Mat og Drikke kommenterte at det nå er grunnlag for å gjenoppta samarbeidet, men at dette må tas stilling til med bakgrunn i forslag til statsbudsjett som ble presentert i oktober. Aktørene følger opp saken og informerer politisk ledelse så snart innstillingen er klar.

- c) NHO Mat og Drikke presenterte status for innsatsområde 3. Det ble gjennomført et vellykket digitalt seminar den 27. august. En observasjon var at deltakelsen på seminaret var noe høyere sammenliknet med tidligere samlinger i innsatsområdet. Dette er i tråd med flere aktørers ønske om å ha flere digitale møteplasser, som rapportert i Fafos utkast til midtveisevaluering.

- d) Norges Frukt- og Grønnsaksgrossisters Forbund presenterte status for innsatsområde 4. #MerAv-gruppen ser at dagligvare og produsenter har jobbet godt med #MerAv-produkter i denne perioden. Det er positivt at Helsedirektoratet gjennomførte kampanjene #MerAv og #MerAv mot KBS i høst.

Det blir ikke arrangert workshop #MerAv høsten 2020. Det jobbes med et webinar med status fra "5 a day" undersøkelsen. Vi ser at bortfall av jobbfrukt er negativt for 5 om dagen, det er flere som rapporterer at de ikke spiser noe frukt.

Det er kommet gode produktnyheter innen kategorien grove kornprodukter, noe som er positivt. Det arrangeres et digitalt sektormøte for sjømat den 2. desember kl. 12-14. Fokus vil være på barn og unge, hvor både Matjungelen, Ungt entreprenørskap og Fiskesprell presenterer sitt arbeid. Norges Sjømatråd vil presentere nye tall for inntak og planer for 2021 og Helsedirektoratet skal informere om sitt arbeid.

I innsatsområde 4 ser man også at det er enklere å få bredere deltakelse via webinar sammenlignet med fysisk deltakelse.

Sak 25/20 Rapport til næringslivsgruppen

- a) Helsedirektoratet presenterte utkast til rapport. Neste møte i helseministerens næringslivsgruppe på matområdet er 8. desember. Sekretariatet har bedt om at en kort status fra innsatsområdene for arbeid i 2020 sendes til sekretariatet innen torsdag 26. november.

Sak 26/20 Midtveisevaluering av intensjonsavtalen

- a) Fafo presenterte utkast til midtveisevaluering av intensjonsavtalen. Fafo har jobbet aktivt med å øke svarprosenten. I 2017 og 2018 lå svarprosent på om lag 60 %. I 2019 ble svarprosenten økt til om lag 80 % etter en tettere oppfølging av aktørene som ikke hadde svart. Dette inkluderte purringer, både fra Fafo, Helsedirektoratet og per telefon.

Det ble stilt spørsmål ved om fokus på å øke svarprosenten er verdt innsatsen, all den tid svarene fra rapporteringen ikke er så annerledes fra 2019 sammenlignet med 2017 og 2018. Det ble foreslått å gå tilbake til tidligere metode for oppfølging av aktører som ikke har svart, med purring fra Fafo og Helsedirektoratet.

Det ble kommentert at det er få som har svart "endret produktplassering" som tiltak, men at dette er avhengig av at tiltaket kun er aktuelt for et fåtall av aktørene, dagligvare og servering/KBS, og at svarene må tolkes deretter.

Flere aktører har rapportert at det er viktig å tilgjengeliggjøre aktiviteter for de mindre aktørene ved å streame alle felles arrangementer.

Det ble påpekt at antall produkter som var merket med nøkkelhullet i 2019 ikke stemmer overens med nye tall som ble presentert i sak 21/20 b). Det er sannsynlig at flere aktører

(dagligvarekjedene) kan ha rapportert samme produkt, noe som gjør at tallene ikke er sammenlignbare med tallene fra Nielsen. Dette vil bli kommentert i den endelige rapporten.

Det ble kommentert at det er positivt at mange aktører rapporterer om at de har egne bedriftsinterne mål opp mot målene i intensjonsavtalen. Dette sier noe om hvor godt arbeidet med intensjonsavtalen er forankret internt.

Fafo fikk honnør for godt arbeid med sammenstilling av rapporten.

Tidsplan for ferdigstilling og publisering ble diskutert. Det var ingen motforestillinger mot en rask ferdigstilling, slik at konklusjonene i rapporten kan benyttes i prosess om videreføring av intensjonsavtalen, sak 27/20.

Oppfølging: Fafo ferdigstiller rapport med innspill gitt i møtet og publiserer endelig rapport på så snart den er klar.

Sak 27/20 Prosess om videreføring av intensjonsavtalen

- a) Møteleder innledet om bakgrunn og forslag til prosess. I epost sendt til aktørene 25.09.2020 om prosess om videreføring av intensjonsavtalen for et sunnere kosthold, ble aktørene bedt om å velge ut representanter som kan sitte i en arbeidsgruppe som skal jobbe videre med å planlegge prosessen. Arbeidsgruppen får i oppgave å identifisere forslag til tema som skal opp til forhandlinger.

Ved etablering av intensjonsavtalen forhandlet Helsedirektoratet på vegne av Helse- og omsorgsdepartementet. Avklaring om hvem som forhandler på vegne av helsemyndighetene om videreføring av avtalen er ennå ikke avklart.

Det kom innspill om at kun aktører som er tilsluttet intensjonsavtalen bør sitte i arbeidsgruppen.

I møtet meldte følgende representanter seg til arbeidsgruppen

- NHO Mat og Drikke v/Anna Maria Karlsen stiller i arbeidsgruppen
- Virke Handel v/Ingvill Størksen
- Sjømat Norge v/Trude Nordli

Det ble enighet om at: Frist for å nominere ytterligere representanter til arbeidsgruppen som skal jobbe med å planlegge prosess for videreføring av intensjonsavtalen er torsdag 22. 10. 20. Sak følges opp.

Sak 28/20 Sluttevaluering og veien videre for prosjektet "Sunn ungdomsmat"

- a) Møteleder ønsket Ida Berg Hauge, som har sittet i styringsgruppen, og prosjektleder Silje Thoresen Tandberg velkomne.

Sunn ungdomsmat var et treårig prosjekt finansiert av Gjensidigestiftelsen i perioden 2017-2020. Prosjektet ble styrt av opplysningskontorene i landbruket og Norges sjømatråd. Målet for Sunn ungdomsmat er å skape kunnskapsbaserte holdninger og handlinger til mat og kosthold blant 13-16 åringer med fokus på inntak av matvarer i henhold til Helsedirektoratets kostråd og de nasjonale faglige retningslinjene for mat og måltider i skolen utgitt av Helsedirektoratet.

Mål for prosjektet er at ungdomsskoleelever:

- har økt kjennskap til Helsedirektoratets kostråd
- har økt forståelse for hvorfor det er viktig å spise sunn mat
- en økt andel har et kosthold i tråd med kostrådene.

Prosjektet hadde tre leveranser:

- Konkurranser for ungdom (NM i lunsj/Lag din egen lunsj)
- Helårlige kommunikasjonsaktiviteter
- Stimulere til endring i matbransjen

Det ble gjennomført en spørreundersøkelse blant ungdom i 2018 som viste at ungdom har god kunnskap om hva som er sunt, spesielt #MerAv, men at de spesifikke kostrådene og hvem som står bak kostrådene er mindre kjent. Matpakken står sterkt, men en utfordring er tilbudet av mat og drikke på skolen og etterlevelsen når ungdommen handler i butikk eller andre steder utenfor skoleområdet.

Konkurransene har hatt et bredt og godt engasjement. Har engasjert ca 36 % av alle ungdomsskoleelever som var langt over målet på 24 %. Deltakere fra hele landet. Konkurransene har vært i tråd med læreplaner og kompetansemål, som er et viktig kriterium for lærere

Prosjektet har oppnådd mål om at klart flere ungdom skal kjenne Helsedirektoratets kostråd i 2020 sammenlignet med 2018, og ungdom har fått økt forståelse for hvorfor det er viktig å spise sunn mat. Målet om å få flere til å spise i tråd med kostrådene er utfordrende fordi det er mange andre parametere som spiller inn (pris, tilgjengelighet osv.) , men de som har deltatt i konkurransene rapporterer om et signifikant bedre kosthold sammenlignet med de som ikke kan bekrefte deltakelse i konkurransen.

Møteleder kommenterte at dette var et veldig godt prosjekt. Det er positivt å se hvor stort engasjement ungdommen utviser om tematikken kostråd og sunt kosthold.

Det kom spørsmål om planer fremover. I de nye læringsplanene fra 2020 er det tre tverrfaglige tema hvor mat passer inn. En forgreining av dette prosjektet er deltagelse i Ungt Entreprenørskap blant noen av opplysningskontorene.

Sak 29/20 Dato og saker for neste møte

- a) Forslag til saker for neste møte ble presentert. Neste møte er onsdag 10. februar 2021 kl. 10-13 i Helsedirektoratets lokaler.

Saker i neste møte:

- Helsedirektoratets arbeid inkl. intensjonsavtalens utmerkelse
- Status per innsatsområde siden forrige møte
- Prosess om videreføring av intensjonsavtalen
- Grensehandelsprosjektet som ledes av Folkehelseinstituttet
- SSBs forbruksundersøkelse på matområdet

Øvrige møtedatoer for 2021:

- Onsdag 12. mai 2021 kl. 10-13 i Helsedirektoratets lokaler
- Onsdag 8. september 2021 kl. 10-13 i Helsedirektoratets lokaler
- Onsdag 10. november 2021 kl. 10-13 i Helsedirektoratets lokaler

Det ble enighet om at: Forslag til saker er ok.

Sak 30/20 Klimakur 2030

- a) Møteleder ønsket Ingrid Kongsvoll og Ingvild Byskov, begge fra seksjon klimakunnskap i Miljødirektoratet velkommen til å presentere Klimakur 2030 med fokus på kostholdstiltaket.

Klimakur har vært et felles oppdrag fra seks departement som skulle utrede muligheter for hvordan man kan kutte 50 % av utslipp i ikke-kvotepliktig sektor i 2030 vs 2005. Rapporten er utarbeidet i et nært samarbeid mellom Statens Vegvesen, Kystverket, Landbruksdirektoratet, NVE og ENOVA, og arbeidet har vært ledet av Miljødirektoratet.

Bakgrunn for oppdraget er at Norge har forpliktet seg til Parisavtalen, med et nylig forsterket nasjonalt mål om å kutte minst 50 % og opp mot 55 % av klimagassutslippene fra alle sektorer innen 2030 sammenlignet med 1990-nivå. Norges forpliktelse i EU-samarbeidet er i dag 40 % kutt i ikke-kvotepliktig sektor innen 2030. Regjeringens ambisjon i Granavoldplattformen er 45 % kutt innen 2030 sammenlignet med 2005. Hvordan Norge skal jobbe for å oppfylle klimaforpliktelsene de neste årene vil bli tydeligere i Klimameldingen som ventes i desember i år.

Kostholdstiltaket ble presentert. Tiltaket tar utgangspunkt i Helsedirektoratets kostråd og har hatt en forutsetning om uendret produksjonsstøtte. Det har ikke vært mulig å implementere alle kostrådene i Klimakur etter som ikke alle kostrådene er spesifikke på mengde. Kostholdstiltaket er utarbeidet i samarbeid med NIBIO som har utformet åtte ulike scenarioer. I Klimakur 2030 har man valgt å gå videre med scenario 8, som blant annet innebærer at et redusert kjøttinntak erstattes med plantebasert kost og fisk. Tiltaket legger også til grunn at en høyere andel av konsumet er norske jordbruksvarer, inklusiv kjøtt. En

økt norskandel vil gi økt utslipp i Norge, men tiltaket vil likevel kunne medføre en reduksjon på 2,8 mill tonn CO₂-ekvivalenter.

Kostholdstiltaket er komplekst og omfatter mange aktører og mange barrierer. Tiltaket krever involvering og innsats i hele verdikjeden. Et virkemiddel som er foreslått i rapporten er at intensjonsavtalen om et sunnere kosthold kan omfatte temaet bærekraftig mat. Andre virkemidler som nevnes er blant annet hyppigere kostholdsundersøkelser for å øke kunnskap og innsikt.

Møteleder takket for innlegg og kommenterte at det blir interessant å følge med på den kommende klimameldingen som vil være viktig for politikktutforming på området i årene fremover.

Det ble kommentert at NHO Mat og Drikke har levert et ganske omfattende høringsinnspill. Det samme har Helsedirektoratet gjort.

Det ble kommentert at det er usikkerhet om hvor realistisk gjennomføring av kostholdstiltaket er. Det ble invitert til mer dialog med Miljødirektoratet. Det ble vist til at kostholdstiltaket har mål om at inntaket av rødt kjøtt ikke skal overgå 500 g tilberedt kjøtt per uke per person og bruker et snitt på 333 g per person (noen spiser mindre, andre mer), for å kunne beregne klimaeffekten. Saken tas til orientering.

Sak 31/20 NNR2022 – status i arbeidet (inkludert bærekraft)

- a) Prosjektsekretær Anne Høyer fra Helsedirektoratet presenterte bakgrunn, historikk og status for arbeidet med de nordiske ernæringsanbefalingene (NNR2022). Nytt fra tidligere er at observatører fra de baltiske landene følger prosessen, da de har tilsvarende kostholdsutfordringer i Baltikum som i Norden.

Prosjektets overordnede mål er å bedre folkehelsen i de nordiske landene ved å bedre kostholdet og redusere forekomsten av kostholdsrelaterte ikke-smittsomme sykdommer og næringsstoffmangler. NNR2022 har tre delmål:

1. Oppdatere anbefalinger for energi, makro- og mikronæringsstoffer
2. Utvikle en evidensbasert platform for nasjonale kostråd
3. Utvikle en evidensbasert platform for integrering av bærekraft i kostråd

For organisering og status i arbeidet vises det til [nettsidene til NNR2022](#). Prosjektgruppen i NNR2022 ønsker involvering. Alle innspill/kommentarer vil bli svart ut og publisert på nettsidene. NNR benytter en systematisk tilnærming for å utvikle næringsstoffanbefalinger og matvarebaserte kostråd. Forsknings spørsmål beskrives *a priori* for å unngå bias og skjevheter. NNR2022 kommer til å bestå av ca. 60 kapitler. NNR2022 har strenge kriterier for hva som kvalifiserer for gode systematiske reviews, og som kan inkluderes i NNR. Det er mål om at alle kapitler skal være ferdige innen 2021/Q1 2022.

Bærekraft skal integreres i de nye matvarebaserte kostrådene. Målet er å etablere den mest autoritative avhandlingen for bærekraft og kosthold i Norden og Europa. Det ble arrangert et webinar om metodologi på bærekraft 24. september. Presentasjoner og opptak av webinarer er publisert på nettsidene. Det er mål om å arrangere et nytt webinar første halvdel av 2021. Merk at det overordnede målet i NNR er helseaspektet, integreringen av bærekraft er et delmål.

Det kom innspill om intererering av bærekraft, og at det er viktig å skille ulike typer animalsk protein, f.eks. fra fisk og kjøtt. Dette er noe som vil bli ivaretatt i arbeidet med NNR2022.

Det kom forslag om å se til Europakommisjonsens metodikk for gjennomføring av miljøregnskap, som har formål å kunne gi forbruker et informert valg om miljøfotavtrykk per matvare. Sjømat Norge mener at det standardiserte systemet for bærekraft bør ligge til grunn for arbeidet i NNR. Dette er et viktig innspill som vil bli tatt til vurdering videre i prosjektet. Merking av matvarer er utenfor NNRs mandat.

Det ble kommentert at det er positivt at NNR får inn egne fageksperter innen bærekraft. Matbransjen har stor tiltro til arbeidet i NNR vedrørende kosthold og helse. Det er viktig å kunne opprettholde tilliten og det faglige omdømmet til NNR, også når bærekraftsasperter integreres.

Det ble kommentert at FAOs definisjon på et bærekraftig kosthold har et stort fokus på det lokale aspektet. Bærekraft må også være kulturelt akseptabelt og ta høyde for ressursgrunnlaget. Det er mye politikk her og den kommende klimameldingen vil legge en del føringer for planlagt politikk.

Møteleder takket for god gjennomgang av prosjektet.

Sak 32/20 Eventuelt

- a) Det kom to saker til eventuelt, en fra Sjømat Norge og en fra NHO Mat og Drikke.
 - 1) Sjømat Norge: Gunn Knutsen i Sjømat Norge blir pensjonist i januar og ønsket å takke for seg. Trude Nordli tar over for Gunn i innsatsområde 4. Lone Flyvholm tar over ansvaret for oppfølging av arbeidet i innsatsområde 1: Saltpartnerskapet. Møteleder takket Gunn for god innsats i arbeidet med intensjonsavtalen for et sunnere kosthold.
 - 2) NHO Mat og Drikke ønsket å orientere om at de, sammen med de svenske, danske og finske næringsorganisasjonene, har sendt et brev til EU kommisjonen ved EU-kommisjonær Stella Kyriakides der organisasjonene støtter opp om hhv. Nøkkelhullsmerket og den finske hjertelogoen i de nordiske landene. Bakgrunnen for initiativet er [Farm to fork-strategien](#), hvor et av tiltakene som er fremhevet er en felles og obligatorisk merkeordning for å gjengi næringsinnhold på forsiden av matvareemballasjen, såkalt *Front of pack nutrition labelling*. De nordiske næringsorganisasjonene uttrykker bekymring for at en felles obligatorisk

merkeordning vil svekke Nøkkelhullsmerket. Nøkkelhullet er velkjent, godt innarbeidet og er et merke som har høy tillit. Finland har en noe tilsvarende posisjon med sitt hjertemerke. Organisasjonene ber om at merkeordningen som skal legges frem i forbindelse med Farm to fork-strategien blir frivillig fremfor obligatorisk, slik at Nøkkelhullet kan bestå som nordisk merkeordning.

Helsemyndighetene er positive til at næringen har henvendt seg til EU-kommisjonen om dette og følger opp problemstillingen i egne kanaler.

Den franske merkeordningen Nutri-score ble nevnt. Det ble kommentert at fet fisk kommer dårlig ut i Nutri-score siden fettkvalitet ikke vektlegges. Tilsvarende har de nordiske helsemyndighetene pekt på avvik mellom Nutri-Score og Nøkkelhullet på matvaregruppene brød og kornvarer, meieriprodukter, samt matfett og oljer.

Sekretariatet informerte om webinar om Farm to fork conference som arrangeres 15. og 16. oktober.